

CSIKI LAPOK

Előfizetési ár
 Féléves kiadó: Egész évre Pengő 10.— Negyedévre Pengő 2.60
 Félévre Pengő 5.— Példányenkénti ára 16 fillér
 Külföldre egy évre 20 Pengő.
 Megjelenik minden vasárnap.

Nyilvántartási díja soronként 1 Pengő.
 Kéziratokat nem adunk vissza.
 Hirdetési díjakat a legolcsóbban számítjuk.
 Kiadóhivatal Csikszerecs, Apafi Mihály-utca 15. sz.

Felolvas szerkesztő:
 vitéz Részegh Győző

A becsületes élet.

A múlt héten eltemettük ennek a városnak egy becsületes iparos mesterét. Alsó-osornátoni Cseh István hentes és mészáros mester földi maradványait olyan hatalmas tömeg kísérte utolsó útjára, amilyent nem látott ez a vármegye. Tisztelőinek, barátainak akkora sokasága rótta le ravatalánál a megbecsülés utolsó tiszteletét, amilyenre alig van példa. Nemcsak Csikvármegye falvainak székely népet láttuk a gyászoló tömegben, de ott voltak a szomszédos vármegyék községeinek képviselői is. A vármegye főispánjától a csiki földdel birkosó egyszerű székely emberig úgy érezte mindenki, hogy kötelessége van azzal az étellel szemben, amely most kidőlt a magyar társadalomból.

Pedig Cseh István nem volt sem politikai, sem valami nagy vezérkedő hajlam. Egyszerű, mindenkor szerény, becsületes ember volt, akinek minden körülmények között helyén volt a szíve. Nagy iskolákat nem végzett, de jobban tudta mi a kötelessége és hol van a helye a közösségben, mint akik úgy hiszik, hogy ezt csak az iskola jogán lehet elsajátítani. Az éles eszű és kitűnő látású székely ember szemével lelátott a vesélig. Mindenről meg volt a legépebb véleménye. Őztondösen az első pillantásra felismerte a szándékokat. Vele született csalahatatlansággal megérezte ki mit hozott ennek a népnek boldogítására. Arról kevés szóval, de annál találóbb bölcsességgel megmondta a magáét. Mindenkinek és ott, ahol kellett.

Ez a temetés egyébről is beszélt. A temetési menetnek legmeghatóbb részleteként ott láttuk a csiksomlyói árvaház kisedő lakóinak hosszú sorait. Székely emberek árvai gyermekeit, akiket a vezetőség kiványelt erre a végtisztelességre. Miért? Mert Cseh István az érső szívű ember egész életében gondoskodott, egész életében ott állott mellettük, jelentős áldozattal igyekezett az árvaságukat elviselhetővé tenni. Adott és gazdagon áldozott, anélkül, hogy ezt nagydobra ütötte volna.

Tessék csak körül nézni ebben a társadalomban — hol van még egy ilyen Cseh Istvánunk. Minden háborút meghazudoló könnyelműségek között éljük az ugynevezett társadalmi érintkezés köteles vigaságait, de ki törődik ebben rendszeres önmegadózattal mondjuk a somlyói árvákkal, vagy egyéb dolgainkkal. Oh csak a megszállás éveiben Cseh Istvánnál sokkal gazdagabb emberek hányezor tagadták meg a legcsekélyebb hozzájárulásukat is a közösség ügyeitől. Nem is jó ezekre emlékezni. Ha essünkbe jutnak ezek a nehézségeink csak nagyobb az a veszteség, amit éreznünk kell a Cseh István életének elmúlásával.

Aki közöttünk dolgozik, vagy áldoz legtöbbjének megismerendő hátsó céljai vannak. Az a nagy tisztelet, amely Cseh Istvánt a halálában körül vette szólt annak az életnek is, amelynek soha nem voltak ilyen kitérői. Amit tett, amit becsületes munkájából a köznek két kézzel szórt, azt önszertlen ura lelkének kényszere diktálta. Legtöbbször senki nem tudott ezekről a jó cselekedetéről, maga pedig boldog volt, ha jót tehetett. Nem akart sem képviselő sem felsőházi tagságot kapni mindezekért a „szenvetéseiért“....

Példás élete azt is igazolja, hogy a földi küldetésnek legjobb befektetése a becsület. Azt mégis nyilvánartja az emberi együttélés és úgy látszik meg tudja becsülni is.

A hatás.

Beszámoltunk arról, hogy az utóbbi időben a felcsiki főszolgabírótság területéről három ember is munkatáborba került. Valamelyik nap egyik 60 év körüli öreg székely atyánkfi nyilatkozott az úgyről. Elmondta, hogy amióta a főszolgabíró „a kötőféket háromnak is a fejére huzta“, azóta mekkorára nőt szemében a tekintélye.

Nagy kár, hogy más tájakon is nem sikerül elcsipni az elcsipni valókat. Bár sajnálunk minden megtévedt embert, fejezi be nyilatkozatát a maga természetes józanosságával — reám mégis jó hatást tett ez a munkatáborba juttatás, mert sokan vanogatnak közöttünk, akik tovább szeretnek rugni, mint ameddig a lábuk elér.

A hatás kérihetetlenül igen nagy volt a felcsiki főszolgabírónak erélyes és sokat nem tétovázó intézkedése nyomán. Ezt így kell. Nem olyanok az idők, hogy itt el lehessen tűrni mindenkinek a romboló, esztelen szemtelenkedését. Békés életmenetben rendben van. Megengedhető, hogy a polgár éljen a „szabadságával“. De látuk, hogy hová vezetett viszonyaink között is a türelmesség. A legsötétebb multu emberek ugrottak előre. A támadás mint legjobb védekezés című csatakiáltással kezdtek el munkájukat. Bőlerugdostak, akit elől hául értek. Nem egyszer a nemzetvédelmi keresztig kibokszolták magukat és ennek biztos védelme alatt sokszor a közérdekért önszertlenül dolgozó embereket juttattak a vádlottak padjára.

Nem szabad mentire hagyni ezt a komoly kérdést. Legjobb ideje, hogy minden térségünkben kiemeljük a káros elemet. Addig amíg nem késő. Vidékenként meg van mindenütt a sötétben bujkáló, a közösséget aknászó féreg. Irtani kell, mert hanem elrágják a tartó kötelékeinket.

Ezt az irtást a felcsiki főszolgabíró megkezdte. Ahol még mind'eg nem értik meg azt, hogy minden magyarnak a nagy háborús célokért egyirányban kell menetelnie, azt nem kell sokat támogatni, hanem a társadalomból el kell távolítani.

Az Erdélyi Tudósító

egy negyed századon át, egyik világháborútól a másikig szolgálta az erdélyi katolikusosságot, irányította közvéleményét, védelmezte érdekeit, volt annak tanítója, összehattotta szellemi vezetőit.

Mint igénytelen Egyházközségi Tudósító indult Brassóból. De a város határát hamar átlépte éppen abban az időben, amikor idegen megszállás alá került területen egyetlen időszakai sajtóterméke volt a kat. magyarságnak. Lassankint izmosodott heti lappá és több ezeres példányszámaival megjelent minden értelmiségi katolikus portan Erdélyben. Amikor 1932-ben az erdélyi katolikus napilap az Erdélyi Lapok megszületett, az Erdélyi Tudósító természetesen vette, hogy a hírszolgálatot annak kell átengednie s folyóirat alakjában folytatta eddigi munkáját, hogy minél teljesebbé legyen az erdélyi katolikus művelődés szolgálat. nbben a formában jelent meg a főpásztor kívánsága szerint a felszabadulás után is.

Közvetben naptárt is adott ki, ezt a mindenkivolvasmányát adta híveinek kezébe, később pedig egyéb kiadványokat is, ahogy azt az apostoli szellem és szükség diktálta. Erdélyi Lászlónak a Székely kérdésről irt tanulmánya, Vorbuchner püspöknek az erdélyi egyházmegye történetéről irt tömör összefoglaló munkája, Bitay Árpádnak a Ghibu perben megjelent elmes fejtegetései a tudományos igényekkel is számoltak. Mégis — ellentmondás nélkül el lehet mondani — a legjelentősebb munka, mely nemcsak a Tudósító érdekében készült, hanem egyenesen a szerkesztő irásztalán, az Erdélyi Imádságoskönyv. Ez a könyv öt kiadásban sokezeres példányával lelki tápláléka és vezetője ma is Erdély értelmiségi és egyszerű családjainak.

Ilyen utakon lett hova-tovább fogalommal az Erdélyi Tudósító neve mindenütt, ahol Erdély ügyei irant érdeklődtek s lett kiinduló pontjává termékenyítő szellemi sugárzásoknak. Merész mondas, de habozás nélkül írjuk le, hogy kisebbségi életünkben az erdélyi katolikusosságnak nem volt egyetlen pennaforogató embere, ki a Tudósító munkatársa ne lett volna s nagyon soknak ez a lap volt az irásban iskolája is. Viszont számosan voltak Erdélyben kívüliek, kik szerepeltek írásaikkal e lap hasábjain.

A szerkesztő a Tudósító 1932. évi Almanachjában azt irta: Devotio, veritas, caritas, ez a Tudósító jelszava. Ha valaki ismerte kis pap korában Veress Ernőt, aszkéta alakja, szelid lelkisége után nem nézte ki belőle az igazságnak azt a harcos, bátor és megalkuvás nélküli védőjét, aki elszántságát és Isten ügyéért való lelkesedését mindenkor párosítani tudta szerénységgel és az emberek nagybecsülésével,

de egyben oszdatatos gyakorlati érzéssel és szervező erővel. Ez tette az ő lapját, melynek nemcsak szerkesztője, hanem kiadója is volt, a kiadásnak minden anyagi felelősségével, az erdélyi egyhásmegye igazi értékes művelődési tényezőjévé. Nem volt ez hivatalos lap, de mindenkor hűséges szolgálja a katolikus igazságnak, amely szolgálat a katolikus lelkiségből és a krisztusi szeretetből úgy táplálkozott, hogy egyben gyarapította ugyanast.

Most aztán ugyanazzal a lelkiismeretességgel, amellyel addig önként vállalt hivatását betöltötte, felmentését kérte a szerkesztő, hogy betegségtől is megviselt osztatlan erejét az ifjú papság nevelésének szentelhesse. Tartozik neki az egyhásmegye a példamutató áldozatkészségért, a fáradhatatlan munkásságáért azzal, hogy csöndesen tervezett visszavonulását szó nélkül ne hagyja és az itt elmondottakat hivatalosan is leszögezze. De azzal is tartozunk a személynek és az ügynek egyaránt, hogy a felemelt sászlót lehangyatlani, az eredményes munkát félbeszakadni ne engedjük. Az Erdélyi Tudósító utóda az Erdélyi Katolikus Akció kiadásában, új munkatörök bevonásával, megújult formában folyó évi február elején jelenik meg. Aki Erdélyben a krisztusi eszmék diadalát sürgetik, mellette fognak állni tovább is.

Csiksomlyó és Csiktaploca községek csatlakozása Csikszeredához.

Csikvármegye közgyűlése legutóbbi üléseben foglalkozott, Csiksomlyó és Csiktaploca politikai községek Csikszeredához való csatlakozásával.

Zsögöd, a visszatérés első hónapjaiban csatlakozott Csikszeredához. Ugyanakkor erőteljes mozgalmat indult, hogy Csiktaplocát és Csiksomlyót is bekapcsolják. Ezzel kapcsolatosan a két község képviselőtestülete nehéz feltételekhez kötötte a csatlakozást, sőt elvi szempontból kifogásokat emelt. Ugyanakkor Csikszeredá képviselőtestülete a községek jogos követeléseinek szemelőtt tartásával akarja a kétségtelenül szükséges csatlakozást minél előbb végrehajtani.

Az ügy előadója részletesen ismertette a községek tagjaival az érdekelte képviselőtestületek határozatait. A felszólalások során többek között Kolombán József dr. felsőházi tag általános helyeslési közben határozottan leszögezte, hogy Csikszeredá a székelység természetes központja, tehát nemzeti kötelesség megfelelő fejlődési lehetőség és térhez juttatni a jelenlegi adottságok között a megyeszékhely fejlődését elsősorban térhanyagolva. Ebből következők: Csiksomlyó és Csiktaploca községek nem ragaszkodhatnak követeléseikhez. Ezt a nagyfontosságú kérdést kizárólag a székelység érdekei szemelőtt tartásával kell szabad elbírálni. Ez pedig azt követeli, hogy a csatlakozást minél előbb, a lehető legsimábban hajtsák végre. Ez nem azt jelenti, hogy Csiktaploca, de különösen Csiksomlyó ne ragaszkodhasson ősi hagyományaihoz, jellegéhez sőt ezek fenn tartása, megőrzése és biztosítása nagy és egységes nemzeti feladat.

Gal József dr. vármegyei tiszti főügyész véleménye szerint a csatlakozásra felszólított községek képviselőtestületeinek a határozatai alapos felülvizsgálatra szorulnak, mert a csatlakozás nem a három közigazgatási egység, hanem az egész vármegye, sőt Székelyföld és még távolabbi szomszék szerint országos érdek.

Több, hasonló értelmű felszólalás után Abraham József dr. alispán javaslatára bizottságot küldtek ki a kérdés alapos tanulmányozására érdekében. A kiküldöttek, a lapáni elnöklettel, meghallgatják az érdekelteket, tanulmányozzák és elbírálják a felsorakoztatott érveket, majd kisgyűlésen terjesztik az anyagot, hogy a tavaszi törvényhatósági közgyűlés határozhasson az ügyben. A kiküldött bizottság már a legközelebbi hetekben megkezdte munkáját.

Jó családból való tanulóleányt azonnali belépéssel fölvesznek.
Ferenecz Julia, női divatszalon,
Csikszeredá, Kossuth Lajos u 18. 3-3

Elismerő szavak

kaptuk az alábbi lelkes sorokat:

Kedves vitéz székelytestvérem!

A „Csiki Lapok” február 6-án megjelent 6. számában: „Nincs alkuvás” és „Vigyázzunk átláthatóságunkra” vezércikk annyi szívvel, lélekkel és értelemmel íratott meg, amelyet tiszta, egyszerű és átfelhatatlan indokainál fogva millió példányban volna érdemes terjeszteni, ha a lenézés és vetekedés nem volna átok rajtunk.

Megszeretném mondani az illetőnek, hogy semmiképpen bele ne fáradjon eme gyönyörűsége feladatba: az alvók ébresztésébe, akkor se, ha eredménytelennek látszik fáradozása, ez csak látszat, mert az „illetékesek” örülnek és örvendeznek, hogy van egy kis lenézett Lapnak is világitó lelke, aki a nagy viharban is sokaknak lesz erőssége, iránymutatója.

Kérem, ha lehet velem címét közölni.

Szentendre, 1944 jan. 7.

Székelytestvéri szeretettel:

Albert Péter.

Jól esik tudni azt, hogy gondolataink megakadnak a lelkekben. Egy kis vidéki lapnak a szerkesztése nehéz és háládatlan feladat. De teljesen kárpotólnak a munkánk nehézségeért az ilyen elismerő szavak

A gyapjút 3 pengőben veszik be. Miért 250 pengő akkor a gyapjufonal ára.

As Erdélyi Magyar Gazdasági Egyesület igazgató-választmánya gr. Teleki Béla elnökletével ülést tartott. Napirenden Erdély magyar mezőgazdaságának legégetőbb sorskérdésével szerepeltek.

Gr. Teleki Béla elnök megnyitójában utalt a mai súlyos helyzetre, amelynek azonban le kell vonni a tanulságait, mert történelmi helyzetben történelmi feladatot jelenteznek és ami ezekből Erdély magyar gazdaságára mara háru, azt vállalni és megoldani kell. Bizonyos, hogy ez a feladatvállalás csak fokozott köteleltségeljárás mellett hoz gyümölcsöt. De az idők követelménye az is, hogy a községségi szellemben végzett munka élő valóság legyen.

Ezután az EMGE elnöke néhány fontos bejelentést tett. Az EMGE a falu i magyar asszonyokat és leányokat is be akarja kapcsolni a községségi munkába. E célból mindazoknak a szervezeteknek a bevonásával, amelyek eddig a falu i magyar asszonyok és leányok sorskérdéséit munkálták, az EMGE megeresvesel a Gazdasági Szakszervelet. Az EMGE elnökének következő fontos bejelentése szerint minden EMGE vármegyei kirendeltség munkájába bevonnak egy-egy kisgazda, gazdasági elnököt, aki hetenként egy napot a vármegyei kirendeltség irodájában tölt s így az EMGE megyei szervezetéhez forduló gazdasági ügyek az egyesület szakszerveletével szembe kerülnek. E mellett még két olyan bejelentés is hangzott, amelyek felhívják a gazdasági elnököket, akik felváltva és havonta ugyanezt a feladatot teljesítsék. Ezzel viszont azt is eléri az egyesület, hogy a gazdasági vezetőknek alkalmat ad közelabbról megismerni az EMGE szervezeti munkáját.

Az elnöki elterjesztés után a választmány elhatározta az EMGE Gazdasági Szakszerveletének a munkásszakszervelet felállítását, továbbá a gazdasági vezetőknél a kirendeltségek munkájába való intézményes bekapcsolását.

Vitéz Szász István úv. alelnök válaszolt az EMGE szerepét az iskolán kívüli népművelő munkában. Az ügyvezető alelnök közölte, hogy az EMGE a G. szakszervelet Szövetkezetével együtt megállapodása alapján biztosítási osztályt szervezett, melynek természetesen nem az üzletszerzés, hanem a biztosítási gondolat terjesztése a feladata. Nap mint nap látható ugyanis, hogy az elemi csapások milyen szörnyű pusztításokat végeznek, de a falu i lakosság mégsem biztosít. Ha viszont megtenné, úgy a különböző elemi csapások után nem kellene minduntalan a társadalom adományaihoz folyamodni, mert a károkozás megérülne a biztosításból. Az Erdélyi Állatgyógyászati Szövetkezet elnöke foglalkozott az állatgyógyászati néhány időszerű kérdésével. Ennek kapcsán bejelentette, hogy a tudományos bizottságban sikerült helyet biztosítani az EMGE képviselőjének, — továbbá, hogy soknál az állatgyógyászati, amelyek a helyi fogyasztást

szolgálják, — néhány megyében a közellátási kormánybiztosok már intézkedtek, hogy a mindellátásnál szigorúbb ellenőrzést gyakoroljanak.

Pataki György kassonföldi gazdasági elnök elpanaszolta, hogy Csikban olyan távolokra kell elhajítani az igénybevett állatokat, hogy 80 községessel 750 munkanapot veszített. Málhatatlannak tartja, hogy 10 km-es körzetekben történjenek az átvételek.

Máriffy Lajos sajnálatosnak tartja, hogy egyes helyeken egyes gazdasági vonakodnak eleget tenni a beszolgáltatási köteleltségnek, ami kedvezőtlen hatást gyakorol a falvak közhangulatára.

Balogh László a vasellátás nehézségeiről és körülményeiről, a vasellátás új módjáról, az EMGE társadalmi szakszerveletének munkájáról és a gépbiztosításról tett jelentést.

A Distrikcióval kapcsolatosan Kollonay Endre dr. állategészségügyi főtanácsos közölte, hogy mivel az F. M. már lebonyolította az ingyenes Distrikciót, — az állatorvosok többé nem osztanak ki ingyen Distikt. Ha nem amit pénzért forgalomba hoznak, azt az EMGE adja tovább a gazdaságnak. Együttel azt is bejelentette, hogy örömmel venné, ha az EMGE állategészségügyi tanácsadó irodát álltana fel, amit az F. M. kirendeltség legnagyobb készséggel támogat.

Kovács Kálmán a gyapjubeszolgáltatásról szólva elmondotta, hogy míg a gazdasági gyapjút tavaly 340 P.-s áron szolgáltatatták be, az ebből felidősgozott gyapjufonal kg.-jának ára 250 pengő. Érdemes lenne kivizsgálni, hogy miből származik ez az óriási különbség.

A előkelő ismertetéshez Korparics Ede szökött hozzá, majd gr. Teleki Béla bejelentette, hogy az EMGE tovább szorgalmazza a silőépítést és főleg az anyagbeszerést. Már a kimondottan katonai jellegű építkezések után a cementanyag elsősorban a gazdasági illeti meg.

Vitéz Szász István bejelentette, hogy az EMGE az üzemi lapok felvetőlet — mellyel az erdélyi gazdaságok termelőképeségét mérik fel, — három vármegye kísérleti munkájának befejezése után — az egész felelőadalt területet magyar gazdaságra kiterjesztik.

Török Balint EMGE igazgató és Dameter Béla az Erdélyi Gazdasági Szakszerveletje az EMGE szakszervelet elnökeinek előkészítői elnökök be, melynek legfőbb védnöki tisztét, mint ismeretes, v. nagybányai Horváth Miklós, Magyarország kormányzója volt képviselvéval.

Dameter Béla ismertette az EMGE új kiadványának, a Mezőgazdasági Szemle c. tudományos folyóirat rendeltetését, amit a választmány egyhangú lelkesedéssel vett tudomásul.

A választmány elé terjesztett javaslatok között szerepelt még az erdélyi törzskapitányoknak az EMGE választmányába történő meghívása, amit a választmány egyhangúan magáévá tett. S rá István a mezőgazdasági alkalmasságok után fizetendő adó és az igaz után kötelelő munkaszolgálat ügyét tette szóvá és javasolta, hogy 15 holdig csak egy, 30 holdig pedig csak 2 igaz után vegezzenek a gazdasági földmunkát. Hiszen a régi csanakcsorász területen 4 ökor számít 1 igaznak, — itt viszont általában 2 állattal dolgoznak az emberek. Ha tehát egy 15 holdas gazdaság 4 jármű állata van, azok közül rendszerint csak kettőt használ s a másik kettőt csak akkor fogja be, ha az egyik vemhes, vagy ha egészen nehéz munkát végez.

25.000 textilés.

A szokásos gazdasági tájékoztató Szász Lajos közellátási miniszter azt fejtette, hogy az ország képtelen tartani 25.000 textilt. Minden tiszteltem a kereskedő, de ennyi kereskedőt a mai viszonyok között nem tud tartani az ország. Megállapítását helyesléssel fogadta az ország köz eleménye, annál is inkább, mert a textiltakma éppen a lehetetlen mértékű elözölés miatt már az előző vice lődének központjába került. Valóan lehetetlen állapot, hogy most, amikor a háborús anyaghiány a textiltakma is érzésokezer kereskedővel több foglalkozók elosztással, helyesebben forgalombahozatallal, mint akkor, amikor bőségesen el voltunk látva textiltalval. Nem a mi feladatunk kinyomozni ennek az egészegetelen áll potnak gazdasági okait, azon an a fura helyzetet káros következményei igéni szóvá kell tenünk és helyeselelnünk kell a miniszternek, aki radikális intézkedésekkel ohajtja a kérdést rendezni. A roppant szám nem jelentheti azt, hogy ennyi szükséglete lenne a piacnak. Inkább azt hisszük, ami bizonyára meglepő az igazságot, hogy a szakmat előzőlők egy része konjunktúrát szaglász a súlyos időben és azt akarja kibeszélni.

Miért nem szabad két egyforma igényű növényt egymás után termeszteni?

Ha egy kamarában van 1 kgr. szalonna, és hozzá egy 1/2 kgr. kenyér ebből egy ember egy nap jól megél, de már több nem, mert hasztalan a sok szalonna ami egy napra 6 embernek is elég volna, mégis a kenyér hiánya miatt csak egy ember táplálásáról beszélünk. Eppen így vagyunk a növények táplálásánál is, a földben mintegy kamarában sokféle táplálék van, a melyeket 3 csoportra szoktak osztani és pedig foszfor, nitrogén, és kálium. Ezek bármelyikéből lehet sok, ha egyből kevés van a termés eredménye ehhez igazodik, mert a mezőgazdasági tudomány kísérlettel által végzett eredmények már régen bebizonyították, hogy a övények hozama a legkisebb tápláló anyaghoz igazodik (minimum törvény).

Csikban ez a tantétel legkevésbé ismert, ezért nem látjuk a növények egymás utánjának szabályozó forgását. Ezért követi a kalászosot egy gyakran a kalászos. Holott csak egyforma táplálékot vesznek ki a földből, a minék a következőképpen, hogy ez megfogható; hiába van a többi táplálékból főleg, egymást helyettesíteni nem tudjuk. Amíg ugar rendezer volt, az egy évi pihenés kevésbé éreztette az itt előforduló hibákat, de a szabad gazdálkodás egyenesen megköveteli, hogy minden gazdaság a vetés forgó törvényeit jól ismerje. Eszt arra kérem kártársaimat, hogy a csiki gazdasági tanfolyamok tartásánál, a vetés forgók ismertetésére a szokottnál jóval nagyobb súlyt helyezzenek. M hiába hirdetjük az ugar tartás megszüntetésének előnyeit, a vetésforgók ismerete nélkül csak fél eredményt, és sok szemetes termést kapunk.

Egy közismert és nálunk is jól bevált forgó: az első évben árpa herével, a másodikban here, a harmadikban őszi kalászos, a negyedik évben kapás növény, az ötödik évben megint árpa herével és így tovább.

Ne feledjük el, a földet senki sem csálhatja meg, ha bármi ok folytán, a mezőgazdasági tudomány által előírt szabályokat nem tartjuk be, az eredmény nem kielégítő termés lesz. A fentiekkel szemben valaki felhozhatja, hogy az ugynevezett káposztás földek évről-évre jól teremnek. Látjuk ezt a Marosmenti töröküzásoknál. Ez azonban mind őserőben lévő talajok, a melyeket a gyakran megismétlődő áradások újabb és újabb tápláló anyaggal láttnak el, és ezért soha nincs a tápanyag egyensúly megzavarva. Azonban ilyen talaj aránylag kevés van, és a folytonos termelés folytán számuk egyre fogy.

A csiki székelység elvérzik a cselédleány és alkohol kérdésén.

Ha közegeinken és házszámok szerint pontosan számba vesszük, hogy hány leány távozott el a székely földről, megdöbbentő számoknak kell mutatkoznunk, legalább erre engednek következtetni a vonatokon napról-napra látott eltávozó cselédek, volt idő mikor pünkösdkor a Brassóban leányokat meglátogató szülői részére külön vonatot kellett beállítani Csik felől. Ma annyira megfogyott a számuk idehaza, hogy magyar nemzeti szempontból is aggodalmat kelt. Az ország sok vidékén laktam, ehől figyelemmel kísérhettem a répi életviszonyokat. Sehol akkora szorgalmat, sok oldalú munkásságot nem láttam, mint a székely asszonyoknál. A gazdasági alap kicsiny, de az ernyedetlen szorgalom a székely családokat képessé teszi, hogy jó élet színvonaluk legyen, sőt sok tekintetben, így a gyermeknevelés terén túl tesznek a gazdasági földműves családokon. Nincs a hástartásnak oly ágarata amelyben a székely asszony teljesen jártas ne volna. Nem is ismeri a pihenést, ezt legfeljebb a templomban gyakorolja. A gyermekek a szülőknél látottakat sehol sem lelnek meg, azért általánosságban kimondható, hogy akik a székely földön a szülői házat elhagyják, azok csak veszítenek. De veszít a magyarság is. Rendszeres munkával, hasáért sok nemzetiség által lakott vidéket minden feltűnés nélkül el lehetett volna magyarosítani. Péld. egy nemzetiségi vidéken az állam, vagy erre hivott köztöltet megvásárolt 4000 kat. holdas birtokot. Azt 20-30 holdas tagokba felosztja, és a jelentkezők sorrendjében önálló kis gazdaságokká szervezi, ezt oda adja hosszabb lejáratú kölcsönök formájában székely új pároknak, vagy olyanoknak, akiknek munkássága, szülői otthona biztosított nyújt egy önálló vagyont megőrző és ezt még gyarapító élet megteremtésére. Leányg,

et a telepítés ne szanaszét össe vissza történjen, és ne ráerőszakoltsággal, hanem nagy magyar nemzeti célokat szolgáló előre átgondolt szervezettel, és addig más helyet ne foglalkozzanak ezzel, amíg egy helyen a betelepülés egészen meg nem történt. Olyan felügyeleti célt szolgáló intézkedésektől eredményt nem várak.

A másik nagy veszedelem, amely a székelyt napról-napra pusztítja az alkohol, itt is csak gyökeres intézkedés segíthet. Nem szabad ezt a kérdést csak üzletszerűleg tekinteni. Hogy különösen

Csikban mily elszomorítóan romból a tulzott alkohol fogyasztás, nem kell nagy vizsgálat. Az a sok bűn, munkaidő veszteség, könnyen bebizonyítja, hogy az állam sokkal jobban jár ha a rendszabályok helyett, egyszerűen betiltja a főleges falusi kocsmát, és az így beálló jövedelem hiányt adóval pótolhatja. Adja isten ne így legyen, de attól tartok, ha a cselédleány és alkohol kérdést gyökeresen hamar meg nem oldják, néhány évtized múlva a csiki székelységnek csak roncsai lesznek meg. Szóke Mihály.

Takarékos háziasszony, na Dianna sósborszeszt vásárol,

az üres üveget visszaadja kereskedőjének,
aki pénzt ad érte.

Talán még nem késő „Balázs”.

Rjnye „Balázs” testvér,
hát te még nem unod
est a rongyos gunyát?
Mért nem dobod már el
sarkantyullal csizmáid?

Gunyád alatt tetvek
eszik meg a tested
maholnap kímásznak
a lovadnak ezek?
Jaj szegény fejednek...

Ne viseld te „Balázs”.
azt az átkos gunyát,
azok kik rádadták
régén levettétek
haj régén eldobták.

Mivé leszel „Balázs”
ha így fog az átok?
Bo'ond ur bolondja!
Te még most se látod?
Egyformák az álmok!

Ébredj fel már „Balázs”!
Most! Gyorsan! Még máma,
vedd észre, nem kőbe
sirdombba és csontba
botlik lovad lába.

Nézz egy kicsit körül
nem csak egyedül vagy,
V led együtt járjuk
kergé, bolond utunk a
Uj Világot várunk!

Fegyvered nincs tudom,
ami van is rozsdás
pár rongyos garasért
és egy tal lencséért
mindent odaadtál.

Nem baj „Balázs” testvér.
Ami érsz most azt fogj,
de most aztán keményen,
fogósszerorítva rohanj
és szemet tőlj, torkot fogj!

Együtt menjünk „Balázs”
s folytassuk a harcot,
mert ha ezt elvesztjük
égben sem pokolban
nem lesz több helyünk!

Most ütött az óra!
Megkezdődik a harc
lehet, virradóra...

Feledjünk el mindent,
hagyjunk fel a jujjal
nehogy késő legyen
és minden hiába...!
ez egyszer ne vesszen
vágyunk, akarásunk
se sárba se kárba!

Várpalota, 1944. január hó 31.

D. J.

Óvohelyeinken helyezzük el Krisztus képét.

A Katolikus Akció felhívása a közönséghez.

Nap-nap után hazánkban is felbuzgó a légi-vesztélyt jelző szirénák és a riadó szavára a városok lakói óvohelyeikre sietnek. Ott a föld alatt a légoltalmi helyeken, a veszély perceiben ezer gondolat marcangolja az idegháboruban ugyanis meggyötört lelkeket. Milyen sorst szant nekünk az isten, vajjon megusszuk-e ezt a veszélyt? stb. A legtöbben egy megnyugtató pontot keresnek a nagyon helyesen az imádságban találnak enyhületet és vigasztalást. Hazánk fővárosának vezetősége a közönség kérelmére az összes budapesti óvohelyeken elhelyezte Krisztus képét a tökéletes bántat felindító szavakkal: Jé usom irgalom! A fővárosnak ezen gyönyörű példája kívánatos, hogy vidéken is megvalósuljon, A Katolikus Akció ezúton is felhívja az óvohelyek tulajdonosai figyelmét erre a plakátra s arra kéri őket, hogy mielőbb helyezték el az óvohelyeken. Ezen plakátok az A. C. Központ címén Budapest, IV., Ferenciek tere 7. sz. alatt megrendelhető. Legyen hát minden óvohelyen Krisztus képe, egyetlen fix pont a világban és hirdesse a megpróbáltatásokat perceiben csálhatatlan ígérteit: Bizzatok, én veletek vagyok!...

KÜLÖNFÉLÉK.

— Dr. Kolumbán József felsőházi tagot választották meg a Magánjavak elnökekül. A Maránjavak igazgatótanácsát folyó év február hó 10 re elnökválasztásra hívták össze. A vizsgálatot a Magánjavak elnökül Kolumbán József dr. felsőházi tag, cskszeregal ügyvédet választotta meg.

— A Credo egyesület gyűlése. A Credo cskszeregal csoportja Bró Ferenc főesperes elnökletével gyűlést tartott. Foglalkozott a magyarság sorskérdésével. Rémítatott arra, hogy a magunk dolgainak megoldásában senki másra nem támaszkodhatunk mint a saját erőnkre. Eszt kell vigyánni a magyarságnak minden lépésére. A gyűlés felemelte szavát a ponyva irodalom és erkölcselleni fi'nek ellen.

— Cskvármegye közigazgatási bizottságának ülése Dr. Kovács Karoly főlepn február 12 re összehívta.

— Cskvármegye új árvaszéki elnöke. Botár Béla hirtelen halálával megüresedett Cskvármegye árvaszéki elnöki széke. A helygymintaster most Jakab Lajos dr. személyében hivante Cskvármegye új árvaszéki elnökét.

— Rádió előadás. Budapest II. hullámhosszon f. hó 12 án, szombaton este 7-8 óra közt a viradói hangverseny szünetében Székelyné Solymos Bea rádió előadást tart. Címe: A galambfogó székely kapu.

— Cskvármegye törvényhatósága évi két rendes közgyűlést tart. Cskvármegye közgyűlése a törvényhatósági közgyűlés ügyrendjéről alkotott szabályrendeletét uzymódosította, hogy évenként két rendes közgyűlést tart. A rendes közgyűlésnek időpontja május és november hónap második keddje. Amennyiben esznek a napoknak valamelyike Gergely naptár szerinti napra vagy nemzeti ünnepre esik, a közgyűlés az ezt követő napon, ha es is ünnepr, az erre következő napon tartandó meg. A vármegyei alapok költségvetéséről a novemberi közgyűlésen, társaságadással a májusi közgyűlésen tárgya'andók.

Tanuló, gyakornok és vaskereskedő segéd
azonnali belépésre felvétetik az
Agroferra R. T., Marosvásárhely,
vas- és műszaki Kereskedésében.

